

Shiraz-Beethoven.ir

قصه شمع

حسن کسائی

شانزده قطعه برای نی

محمد جواد کسائی

فهرست

۵	 مقدمه
۶	 یادداشت
۸	 اسلوب نوازندگی نی
۱۲	 شرحی بر قطعات قطعات:
۱۶	 ۱- نغمه گشایش (ماه‌ور)
۱۷	 ۲- دست افشان (شور)
۱۸	 ۳- قصه شمع (شور)
۱۹	 ۴- خنده آفتاب (شور)
۲۰	 ۵- والس دشتی (دشتی)
۲۱	 ۶- رقص باد (دشتی)
۲۳	 ۷- آغاز شیدایی (سه‌گاه)
۲۴	 ۸- سلام (چهارگاه)
۲۶	 ۹- گریه‌های مستانه (چهارگاه)
۲۸	 ۱۰- شوق باران (چهارگاه)
۲۹	 ۱۱- سوز و ساز (همایون)
۳۱	 ۱۲- رها (همایون)
۳۲	 ۱۳- با من صنما (شوشتری)
۳۳	 ۱۴- باغ گل (بیات اصفهان)
۳۴	 ۱۵- راز می پرستان (نوا)
۳۵	 ۱۶- یک آسمان ستاره (نوا)

بی‌تردید استاد حسن کسایی یکی از درخشان‌ترین ستارگان آسمان موسیقی کشور ما و بزرگ‌ترین نوازنده‌ی نی در تاریخ ثبت شده‌ی این سرزمین است. صدای آسمانی ساز او زیباترین، شفاف‌ترین و غنی‌ترین صدایی است که تاکنون از نی شنیده شده و تأثیر این صدا بر روح و جان مردمان این مرز و بوم برای همیشه برجا خواهد ماند. آهنگ‌هایی که برای نی ساخته شده است حکایت از طبع سلیم و ذوق سرشار و خلاقیت بی‌نظیر ایشان دارد. نواخته‌های ایشان پر قدرت و با صلابت و در عین حال لطیف و لبریز از رنگ‌آمیزی‌ها و ریزه‌کاری‌های هنرمندانه است. در هنر بداهه‌نوازی به درجه‌ای از استادی دست یافته است که به اذعان اهالی موسیقی، بالاتر از آن متصور نیست. در کنار همه‌ی این خصوصیات، تسلط بر ادبیات و احاطه بر رموز آواز بر اثر مؤانست و مجالست با استادان بزرگ آواز، ایشان را تبدیل به یکی از برجسته‌ترین هم‌نوازان آواز کرده است. تأثیر استاد بر موسیقی ایران و نوازندگی ساز نی چنان بوده است که همه‌ی نوازندگان نی بعد از ایشان و بسیاری از موسیقی‌دان‌های دیگر، خواه ناخواه تحت تأثیر شخصیت موسیقایی او بوده‌اند. به هر روی وصف هنر استاد در این مختصر نمی‌گنجد.

خوشبختانه در دهه‌ی هشتاد خورشیدی و پس از سال‌ها سکوت استاد، آثاری از نواخته‌های قدیم و جدید ایشان منتشر شد که موجب دلگرمی اهالی هنر و به خصوص نوازندگان نی گردید. همچنین دو مجموعه‌ی ردیف موسیقی ایران، یکی با سه‌تار و آواز و دیگری با نی از ایشان منتشر شد، مجموعه‌هایی که جای خالی آن‌ها در موسیقی ما سال‌ها بود که احساس می‌شد.

البته نمی‌توان از انتشار این آثار فاخر و ارزنده سخن گفت و به نقش مؤثر خانواده‌ی بزرگوار استاد اشاره نکرد. چه بسا اگر حمایت‌ها و همراهی‌های خانواده‌ی استاد نبود هیچگاه آن سکوت طولانی شکسته نمی‌شد و حسرتی ابدی برای اهالی موسیقی و هنر ایران برجا می‌ماند.

اما برای حفظ و تداوم دستاوردهای کسایی در امر نوازندگی نی و تربیت نوازندگان توانا و با توجه به روش‌های امروزی آموزش موسیقی، علاوه بر نسخه‌ی صوتی آثار استاد، وجود نسخه‌ی مکتوب و به اصطلاح نت آثار استاد هم ضروری است. کتاب حاضر که به همت آقای محمدجواد کسایی منتشر شده، اولین مجموعه از آثار نت‌نگاری شده‌ی استاد است که این نیاز و ضرورت را پاسخ می‌گوید. این کتاب در کنار مجموعه‌های صوتی که ذکر آنها رفت، فرصت بسیار مغتنمی در اختیار علاقه‌مندان و نوازندگان ساز نی قرار می‌دهد تا با استفاده از این آلبوم‌ها و کتاب‌ها به عنوان منبع و مرجع، توانایی‌های خود را در نوازندگی ساز نی از جهات مختلف ارتقاء بخشند. از این رو تقدیر خود را از آن خانواده‌ی معزز اعلام می‌دارم.

لازم می‌دانم در این فرصت یاد کنم از فرزند هنرمند استاد، آقای محمدخلیل کسایی که در اوج جوانی و توانایی هنری و در حالی که صدای ساز و خصوصیات نوازندگی او یادآور هنر پدر بزرگوارش بود و امید ظهور هنرمندی بزرگ را در دل‌ها زنده کرده بود، ناباورانه روی در نقاب خاک کشید و به پدر پیوست و اهالی هنر و دوستدارانش را داغدار کرد. البته از نواخته‌های ایشان آثار ارزشمندی به جا مانده و بعضی از این آثار منتشر شده است. امید است که در آینده آثار بیشتری از هنر ایشان در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد.

در پایان برای خانواده‌ی گرامی استاد آرزوی سلامت و سعادت روزافزون دارم و امیدوارم همچنان علاقه‌مندان را از گنجینه‌ی هنر استاد کسایی بهره‌مند سازند. همچنین برای همه‌ی هنرجویان، هنرآموزان و دوستداران موسیقی آرزوی توفیق در استفاده از این آثار فاخر را دارم.

حسن ناهید

شهریور ۱۳۹۶ - تهران

نغمه گشایش (ماهور)

$\text{♩} = 70$

Do با پندال برگشت

1

8

17

24

32

40

48

57

64

rit.

دستافشان (شور)

خنده آفتاب (شور)

$\text{♩} = 60$

9

17

22

29

34

40